

Petersburg Journaal #37

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden, De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, december 2025

Dit is nummer 37 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal wil stadsdeel Centrum u op de hoogte houden van bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer verschijnt in maart 2026.

26
25

Kruispunt Kattenburgerstraat op de schop

(en inmiddels klaar)

3

Er gebeurt veel
in de Oosterkerk

4-5

Fiets- en voetpad
Dijksgrecht Oost

6

Waarom
Oostenburg?

7

Hoogste punt
De Oosterlingen

8

Kunst voor het
Liesbeth List Huis

9

"Nu inspelen op wat je
over 20 jaar wil hebben"

10-11

"Op de VOC-kade zijn we zelf
al aan de slag gegaan"

10-11

Van beton naar groen

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard

De gemeente zorgt voor een nieuwe inrichting van het talud (schuine helling) en nieuwe toegangsvoorzieningen naar alle woonboten aan de Nieuwe Vaart. Op dit moment maakt de aannemer een planning voor fase 2 (zeven woonboten) en begint fase 3 (11 woonboten) met gesprekken met de woonbootbewoners.

2 Marineterrein

Het Marineterrein wordt een stadswijk waar innovatie centraal staat. Er komt ruimte voor scholen, bedrijven, meer dan 800 woningen en een stadspark aan het water. De ontwikkeling van het terrein start pas over enkele jaren, na de bouw van een nieuwe kazerne. Op pagina 8/9 een interview met de nieuwe beheerders van het Marineterrein.

www.amsterdam.nl/marineterrein

3 Oosterbeer

Van maandag 26 januari t/m vrijdag 22 mei worden de vier middelste sluisdeuren en het bewegingswerk van de Dageraadskering van de Oosterbeerbrug vervangen. Verkeer kan gewoon over de brug blijven rijden. Voor de scheepvaart is er stremming van 2-20 februari en van 13-24 april.

4 Czaar Peterstraat

Voor de kerst is een groot deel van de nieuwe trambaan al aangelegd. Begin 2026 volgt de vervanging van de trambaan op de Frans de Wollantstraat tot onder het treinviaduct, en de verdere

afwerking van de baan. In maart wordt het nieuwe fietspad in de richting van de Sarphatistraat in gebruik genomen.

www.amsterdam.nl/czaarpeterstraat

5 Dijksgracht Oost

Het fiets-voetpad tussen de Kattenburgerstraat en de VOC-kade (Oostenburg) krijgt vorm. Zie pagina 4/5.

www.amsterdam.nl/projecten/dijksgracht-oost

6 Zeeburgerpad

Komende jaren transformeert het Zeeburgerpad van een strook met louter bedrijven naar een buurt om te wonen en werken. Zo komen er 700 tot 900 nieuwe woningen. De openbare ruimte krijgt een opknappbeurt en moet een aangename, nieuwe inrichting krijgen waar bewoners over kunnen meedenken. In het komende Petersburgjournaal #38 meer nieuws.

www.amsterdam.nl/projecten/zeeburgerpad

7 Sarphatistraat Noord en Alexanderplein

Er wordt volop gewerkt op het Alexanderplein, de Mauritskade en de Sarphatistraat bij de Hoogte Kadijk en in de groenstrook. Eind januari is de nieuwe tramhalte op de Mauritskade klaar.

www.amsterdam.nl/sarphatistraat-noord

8 Van Gendt Hallen

Van Gendt Hallen is een rijksmonument dat momenteel wordt gerenoveerd. In

de hallen komt een mix van startups, bedrijven, appartementen, winkels, horeca en cultuur en het nieuwe Drift Museum in twee van de vijf hallen. Op woensdag 17 december is van 17.00-19.30 uur de traditionele kerstborrel.

www.vangendthallen.nl

9 Oostenburg

Oostenburg telt straks ongeveer 3.000 bewoners in circa 1.900 woningen. Daarvan bouwt Stadgenoot ongeveer 400 sociale huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens. Meer nieuws op pagina 6 t/m 11.

www.oostenburg.nl

10 Werkzaamheden ProRail

ProRail maakt ter hoogte van Dijksgracht Oost een vrije kruising over het spoor, zodat meer treinen het station in en uit kunnen rijden. Inmiddels rijden treinen al over de vrije kruising. Aannemer Strukton is begonnen met het maken van de laatste – noordelijke – tunnelmoot. Die moet eind 2025 klaar zijn.

www.prorail.nl/nieuws (zoeken op ‘Dijksgracht’)

11 Project Waigat

Gaat vanaf 5 januari 2026 de laatste fase in. Tot en met 13 maart worden riool, gasleiding en bestrating van de Parelstraat vernieuwd. Het kruispunt Parelstraat – Kleine Wittenburgerstraat wordt opgebroken. Gedurende de afsluiting is de Grote Wittenburgerstraat tijdelijk 2-richtingsverkeer.

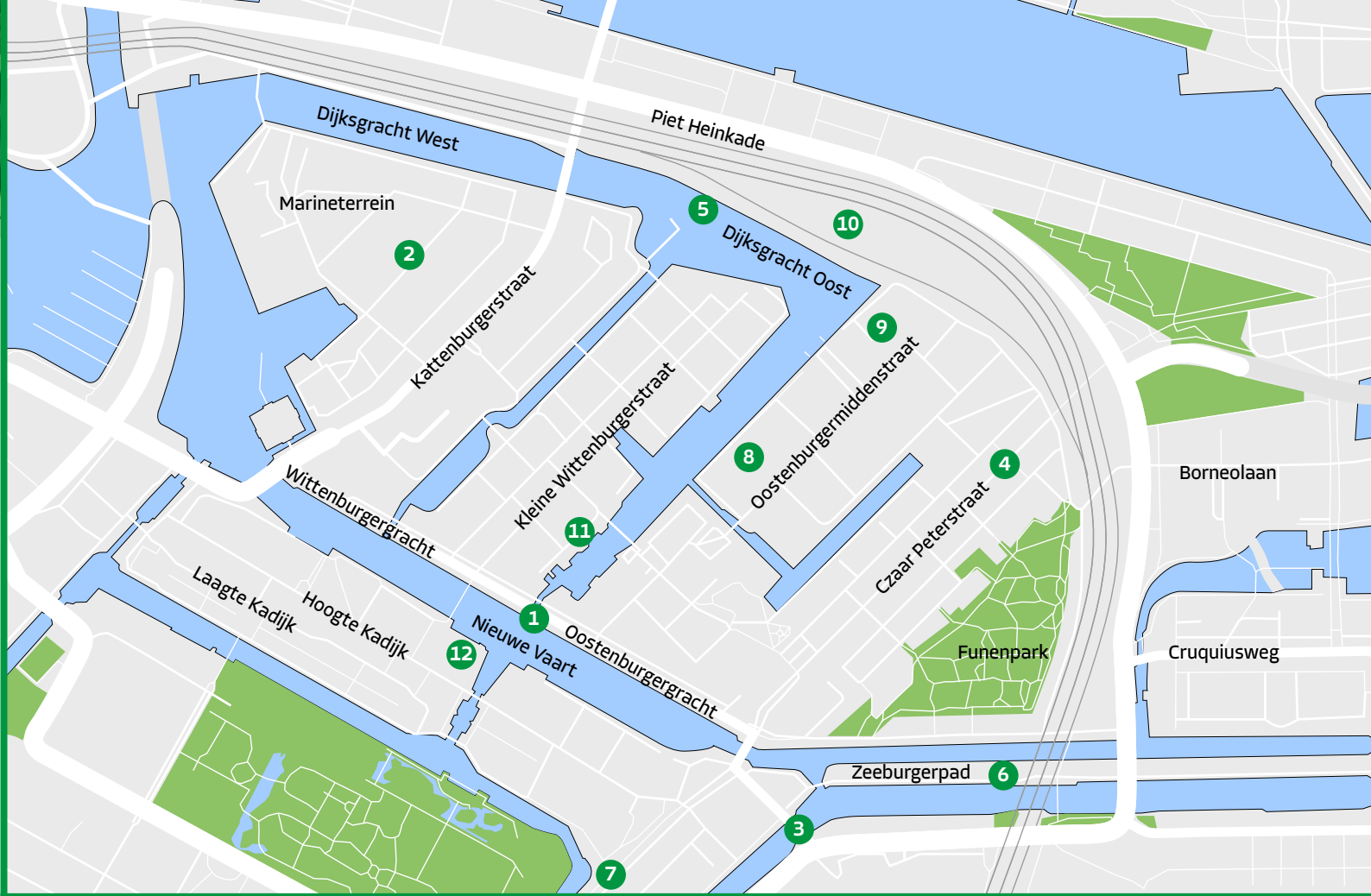
12 Koning William

Op de voormalige scheepswerf Koning William bouwt Hub Studio’s 88 huurstudio’s (79 sociale huur en 9 middenhuur) en 5 vrije sectorwoningen. In oktober is het hoogste punt bereikt. De oplevering staat gepland voor juli 2026.

Actuele informatie over de meeste projecten is terug te vinden op: www.amsterdam.nl/projecten/bouw-verkeersprojecten-centrum. Alle genoemde datums zijn onder voorbehoud.

Kerstborrel 2024

Er gebeurt veel in de Oosterkerk

Een enorme steiger eind november in de Oosterkerk: de klok is gerepareerd en in het plafond zijn kleine gaten gemaakt voor extra verlichting en voor haken. Deze zijn bedoeld om grote doeken en een textiel kunstwerk aan op te hangen voor een betere akoestiek. Fase 2 van de verduurzaming van de kerk is in volle gang.

Behalve nieuwe verlichting wordt alle elektra in de kerk vervangen en de vloerverwarming gerepareerd. Deze was jarenlang lek met soms een koude kerk tot gevolg. Ook de zolder wordt verduurzaamd: door de vloer te isoleren verdwijnt de warmte niet door het dak naar buiten. Tot halverwege 2026 vinden er werkzaamheden plaats.

Streetart

Afwisselend is er ook een culturele agenda. Zaterdag 13 december (12.00-22.00 uur) en zondag 14 december (12.00-18.00 uur) vindt het Amsterdam StreetArt Festival plaats. Met art

stands, live art, lichtprojecties, workshops, arcade kasten, eten, drinken en dj's. Meer dan veertig kunstenaars met uiteenlopende kunstvormen, van schilderijen en illustraties tot fotografie, prints en design. Bezoekers kunnen kunst kopen, makers ontmoeten en meedoen aan workshops. Toegang is gratis.

Nieuwjaarsreceptie 2026

In 2026 vindt op donderdag 1 januari het Nieuwjaarsconcert plaats (aankomst 12.00 uur). Kaarten verkrijgbaar via de site van Stadsherstel. Op woensdag 7 januari en dinsdag 3 februari zijn er concerten van het Conservatorium van Amsterdam (aankomst 20.00 uur). Dinsdag 13 januari (17.00-19.00 uur) is er voor alle buurtbewoners en samenwerkingspartners een Nieuwjaarsreceptie. Georganiseerd door Buurtorganisatie 1018, Dock, Buurtteam, Buurtcomité Oostelijke Eilanden, Hart voor de Buurt, Curinesa en Stichting over de Brug en Stadsherstel. Toegang is gratis.

Meer weten?

stadsherstel.nl/cultuuragenda

2800 meter nieuwe tramrails in de Czaar Peterstraat

Fiets- en voetpad Dijksgracht Oost

Naar verwachting start in het voorjaar van 2026 de aanleg van het fiets- en voetpad op de Dijksgracht Oost tussen de Kattenburgerstraat en de VOC-kade.

Ter voorbereiding op het nieuwe fietspad is afgelopen oktober het kruispunt Kattenburgerstraat/ Dijksgracht al aangepast. Diezelfde maand zijn ook de struiken op de Dijksgracht Oost verwijderd. Inmiddels is de gemeente begonnen met het ophogen van de eerste 50 meter kademuur vanaf de Mariniersbrug. De poort wordt verbreed en voor voetgangers komt een aparte vlonder. Op het kruispunt worden de laatste werkzaamheden uitgevoerd, zoals het aanbrengen van een rode laag op het fietspad. Naar verwachting worden deze winter ook de resterende bomen op de Dijksgracht Oost gekapt. Als alle bovenstaande werkzaamheden zijn uitgevoerd, start de aanleg van het pad. Streven is om het fiets- en voetpad in de zomer van 2026 te openen.

i Meer weten?
www.amsterdam.nl/projecten/dijksgrachttoost

Een ruime voldoende voor groen

De werkzaamheden aan het fiets- en voetpad konden niet starten zonder een goedkeuring van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Daartoe vond op 18 september een schouw plaats. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, de gemeentelijk projectleider en enkele bewoners waren hierbij aanwezig. Tijdens de schouw werd de plasdraszone langs de kade van de Dijksgracht Oost beoordeeld. Deze groene plasdraszone, met riet en allerlei soorten oeverplanten, is in 2024 aangelegd als vervanging van het voedselgebied voor de gewone dwergvleermuis op de kade. Eerder zijn daarvoor struiken geplant en is bloemrijk gras gezaaid op de Marinierskade en Kattenburgerkade. Uit de beoordeling van de omgevingsdienst blijkt dat het nieuwe groen ruim voldoende is gegroeid. Om die reden mocht het groen op de kade van de Dijksgracht Oost in oktober worden verwijderd.

Hoe gaat het fietspad heten?

Het toekomstige fietspad op de Dijksgracht Oost tussen de VOC-kade en de Kattenburgerstraat heeft nog geen naam. Heeft u een idee voor een naam? Mail uw idee dan vóór maandag 19 januari 2026 naar dijksgrachttoost@amsterdam.nl

In Amsterdam worden namen gegeven door de Adviesraad naamgeving openbare ruimten (ANOR). Deze adviesraad heeft bepaald dat het thema voor het nieuwe fietspad “dekolonisatie” wordt. Dekolonisatie is het proces waarbij kolonies onafhankelijk werden en de macht van Europese landen over die gebieden eindigde. Dit thema sluit goed aan bij de historie van het gebied, als tegenhanger van de oorspronkelijke werffuncties waar schepen voor onder andere VOC werden gemaakt en onderhouden. Het pad hoeft niet naar een specifiek persoon te worden vernoemd, ook andere zaken die met het thema te maken hebben zijn welkom.

Een naam moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Blijf binnen het thema.
- Individuele nieuwe namen lijken in schrijfwijze of klank bij het uitspreken niet te veel op reeds in de stad aanwezige namen

openbare ruimten. Op de website van <https://data.amsterdam.nl/> is te controleren of de naam al in gebruik is.

- Namen zijn goed uitspreekbaar en niet te moeilijk te schrijven. Het gebruik van cijfers in de naam – en vooral aan het einde van de naam – wordt zoveel mogelijk vermeden.
- Nog levende personen worden niet vernoemd, met uitzondering van de leden van het Koninklijk Huis. Vernoeming mag pas plaatsvinden als de persoon meer dan vijf jaar geleden is overleden.
- Bij persoonsvernoemen verdient het toekennen van namen van vrouwen en andere ondervertegenwoordigde groepen uit de samenleving de voorkeur. Diversiteit staat hierbij voorop. Hierbij wordt gekeken naar geslacht, herkomst, religie, beperking, gaardheid en politieke voorkeur. Bij gelijke geschiktheid krijgen vernoemeningen naar personen uit ondervertegenwoordigde groepen voorrang.

Na de inzendingstermijn worden de ingestuurde namen voorgelegd aan de ANOR, die daar een definitieve keuze uit maakt. Mocht er geen geschikte naam tussen zitten, dan kan de ANOR zelf een naam voordragen. Wordt vervolgd.

“Verliefd op het huis”

“We waren op zoek naar een woning in de buurt van het centrum”, zegt Ela Reitsma (30). “Zo kwam dit huis bij ons op de radar. Het zag er supermooi uit allereerst! We waren er eigenlijk meteen verliefd op: het huis ligt op een hoek van gebouw Het Dek, op de begane grond en de eerste verdieping. Je hebt aan alle kanten ramen en veel licht. Doordat het op een hoek ligt, krijg je het idee dat het een soort middelpunt wordt van dat stukje wijk. Dat vinden we heel leuk. Ook vanwege de locatie: we wonen nu in Amsterdam-Oost, de Indische Buurt. We wilden graag wat meer naar het centrum, maar niet per se in het centrum. Oostenburg biedt eigenlijk the best of both worlds: je zit dicht bij het centrum maar je hebt tegelijk de rust. En we zitten nog steeds dicht bij onze levelingswinkels in Oost, zoals de lekkere winkeltjes op de Javastraat, de supermarkt en dat soort dingen. Het is een soort combinatie van alles dat het eigenlijk perfect maakt. Een gouden combinatie.”

“Voor mij is het thuiskomen”

“Ik ben geboren op de Madurastraat in de Indische Buurt”, zegt Arnold van den Berg (69). “Daar heb tot mijn veertiende gewoond, tot ik met mijn ouders naar Amstelveen verhuisde. Maar ik wilde per se terug naar Oost. Ik vond de buurt altijd heel gezellig. Ik heb zes jaar op school gezeten in het Oosterpark aan de Mauritskade. Bijna iedere week kwam ik in Artis. Ik heb die hele buurt afgestruind met vriendjes tot aan het Flevopark toe. Bij de Schellingwouderbrug gingen we op zoek naar kikkers, rupsen en salamanders. Dus toen ik las over de Oosterlingen heb ik eigenlijk geen moment getwijfeld. Ik belde meteen de makelaar en ben de volgende dag langsgedaan. Voor mij voelt Oostenburg als een soort thuiskomen, als een schot in de roos. De locatie vind ik leuk, met de bereikbaarheid van eigenlijk alles: het centrum, de winkels, de trams. Ik huur nu nog een kamer op IJburg maar ik kijk uit naar de dag dat ik de sleutels krijg van *De Tuin*.”

Waarom Oostenburg?

Die vraag stelde het Petersburgjournaal aan twee toekomstige bewoners. Dit waren hun reacties.

Oostenburg

Eind oktober bereikte de bouw van “De Zwaluwtoren” (zestien verdiepingen) het hoogste punt. Dit werd gevierd door de bouwers van Vink Bouw én de toekomstige bewoners.

De Zwaluwtoren maakt deel uit van “De Oosterlingen”: zeven gebouwen met in totaal 141 appartementen, variërend van studio's, loftwoningen, twee-, drie- en vierkamerappartementen tot penthouses en twee stadswoningen. Op de begane grond komt een ruime fietsenstalling. Aan de kant van het Tonia Stieltjesplein is straks ruimte voor horeca en bedrijven.

Gestampte aarde

Elk gebouw is anders, met verschillende hoogtes, gevels en materialen. Uitgangspunt is om materialen toe te passen die herbruikbaar of hergebruikt zijn. Daarom is veel gebruik gemaakt van hout; hout heeft een lage CO₂-uitstoot en een lage milieu-impact. Zo is een deel van de gevel van *Het Dek* gemaakt van hergebruikt hout. *Het Riet* heeft een gevel van biobased composiet leien met o.a. kalk en riet, terwijl gebouw *Het Huis* is gemaakt van gestampte aarde. Verder is voor de gevels gebruik gemaakt van groene begroeiing, glasvezelversterkt beton en keramische tegels.

Waterbuffer

Voor warm water en verwarming wordt gebruikgemaakt van bodemenergie (warmte/koude-opslag in de grond) met een warmtepomp in de woning. De zonnepanelen op het dak zorgen voor groene energie in de gemeenschappelijke ruimtes. Bij heftige buien wordt overtollig regenwater opgeslagen in een waterbuffer op het dak en deels onder de fietsenstalling, wat helpt om het hitte-eilandeffect tegen te gaan.

Flora & fauna

Op daken komen groenvakken en daktuinen met verschillende

soorten groen. Privé-dakterrassen zijn van elkaar gescheiden door plantenbakken. Gebouw *De Tuin* heeft zelfs een volledig met klimgroen bedekte gevel. Tussen de planten komen kasten voor de beschermde inheemse huismussen. Verder zijn er nestkasten voor gierzwaluwen en vleermuizen.

Op de gemeenschappelijke dakvlondere van *Het Dek* staan straks vlindervriendelijke bloemen- en plantenbakken met vlinderhotels. En volgens de folder moet het dak van *De Imker* een bijenparadijs worden, met bloemen, kruiden en nestelmogelijkheden voor bijen.

De oplevering van de eerste woningen is in het vierde kwartaal van 2026.

Meer weten?
www.deoosterlingen.nl

Kunst voor het Liesbeth List Huis

Eind januari 2026 vindt de bouwkundige oplevering plaats van het nieuwe Liesbeth List Huis (kavel 12, zie plattegrond pagina 7). Voor de *finishing touch* worden zestien ramen in de gevel voorzien van kunstwerken. Hiervoor is het werk uitgekozen van acht kunstenaars, waaronder Lieve Hakkert en Sijben Rosa. Zij vertellen over hun creatie.

Voor wie het nog niet wist: het Liesbeth List Huis is een woonzorglocatie voor oudere kunstenaars met dementie of een lichamelijke aandoening. Het is verbonden met het Ramses Shaffy Huis aan de Piet Heinkade, waar oudere,

ervaren kunstenaars wonen naast jonge kunstenaars. Om beide huizen meer met elkaar te verbinden, zijn jonge kunstenaars uit het Ramses Shaffy Huis uitgenodigd een kunstwerk te maken voor het Liesbeth List Huis. Dat leverde in totaal 75 kunstwerken op, waarvan er 16 zijn geselecteerd door de architect van het gebouw, Krijn Geevers van bureau Architectuur Maken. De schilderijen en tekeningen worden geprint als een doorzichtige sticker (1.80 x 2.40 meter) en daarna tegen de ramen geplakt. De officiële en feestelijke opening staat gepland in het voorjaar.

De dubbele betekenis van zorgen

“De keuze viel op een heel intuïtief gemaakt werk”, begint Sijben Rosa. “Ik maakte die periode elke dag een tekening. Deze heb ik – als rijder – onderweg in een auto gemaakt op een mistige dag in december. Er zaten meerdere kleuren in die mist. Door de achtergrondkleur te veranderen, leverde dat ineens iets heel spectaculairs op. Dat is het leuke aan digitaal tekenen: je kan heel makkelijk grote veranderingen in je tekeningen aanbrengen en zo experimenteren met grote kleurcontrasten. Bij een schilderij ben je daar veel langer mee bezig, bij een digitale tekening is het een kwestie van twee klikken. Ik heb de tekening ‘Zorgen’ genoemd. Voor mij was het ook een tijd met veel zorgen. Zorgen heeft een dubbele betekenis: het kan gaan over zorgen die je hoofd warrig of mistig kunnen maken, maar daarnaast het zorgen voor andere mensen. Als het niet goed gaat met jezelf, kan je ook makkelijker compassie opbrengen voor anderen die zorg nodig hebben. Ik vind het mooi hoe die dingen bij elkaar komen. Er is een link met de locatie waar dit kunstwerk terechtkomt, die zowel over community, samenleven als over zorgen gaat. Daar gaat deze tekening ook over.”

Oostenburg

“Toen ik werd gevraagd voor een sterk beeld sprong dit werk er eigenlijk gelijk uit”, zegt Lieve Hakkert. “Van dit beeld heb ik twee schilderijen gemaakt. Twee figuren die naar elkaar toe komen, wat gaat over toenadering en intimiteit. Het werk *Friday Night* heeft een prijs gewonnen, uitgereikt door koning Willem Alexander. Toch is gekozen voor de blauwe versie, *Monsters having dinner*. Inspiratie voor de blauwe kleur kreeg ik onder water tijdens het duiken die zomer in Bretagne – daar was de koning zeer in geïnteresseerd. Ik heb met hem langer gesproken over duiken dan over de kunst. ‘Monsters’ is overigens niet lelijk bedoeld. Het is gebaseerd op een date of een etentje aan de keukentafel, maar dan anders dan normaal waardoor het bijzonder wordt. ‘Monsters’ is meer van: we kunnen ons allemaal soms net even anders voelen dan normaal zonder dat de ander het ziet, maar dan toch de deur uit gaan en aanschuiven, contact zoeken en verbinding maken. Ik heb zelf zoiets meegemaakt, maar het kan ook gelden voor de mensen straks in het Liesbeth List Huis – al kan niet voor hen spreken. Wel hoop ik dat ze er iets van schoonheid en misschien comfort in kunnen vinden. Ze moeten er toch iedere dag naar kijken straks (lacht).”

Met monsters aan tafel

“Nu inspelen op wat je over 20 jaar wil hebben”

Placemaker Nina Voets en gebiedsontwikkelaar Thomas Piekhaar (TEPP Real estate BV) zijn sinds september de nieuwe curator en beheerder van het Marineterrein. Wat zijn hun plannen voor de komende jaren?

“De eerste twee maanden waren leuk”, opent Thomas, “maar ook intens omdat je in korte tijd zoveel als mogelijk huurders en stakeholders wil spreken.” Nina: “Voor mij was het een gekke periode. Ik was op zwangerschapsverlof en sinds half november terug, al was ik op de achtergrond wel aanwezig. Ik ben trots op wat het team de afgelopen twee maanden heeft bereikt. Als nieuwe organisatie hebben we alle lopende projecten vanuit het oude projectbureau kunnen continueren. Tegelijk zijn we met de Werkgroep Ontwikkeling Marineterrein en het Collectief van huurders gaan nadenken wat we de komende jaren kunnen verbeteren. Want de projecten die hier de afgelopen jaren in de openbare ruimte hebben plaatsgevonden zijn mooi, maar vrij fragmentarisch. We willen daar meer samenhang in brengen.”

Toekomstvisie

“Om toekomstige projecten op het terrein meer met elkaar te verbinden, willen we vanuit een toekomstvisie werken”, voegt Thomas toe. ZUS – een multidisciplinaire designstudio voor architectuur, stedenbouw en landschap – helpt ons bij het vormgeven van deze visie.”

Nina: “Hiervoor is kennis nodig, maar veel kennis is al aanwezig: dat bleek wel tijdens de schouw waarbij een grote groep huurders en bewoners meeliep. We hebben toen vooral gekeken naar de beleving van het terrein, zoals de route en de bewegwijzering. Het Marineterrein nodigt nog niet echt uit tot een wandeling, terwijl het juist een uitnodigende plek moet zijn voor iedereen. Soms helpen simpele ingrepen als betere bewegwijzering al. In combinatie met een goede landschapsarchitect kun je daar op een creatieve manier verder over nadenken. En nu inspelen op wat je over twintig jaar wil hebben.” Thomas: “Tijdens de schouw liep ook de stedenbouwkundige van de gemeente mee. Heel fijn, want zij weet als geen ander waar het gebied op de lange termijn naartoe moet. Van alle input die we hebben verzameld, maken we een ‘praatplaat’: een tekening waarin de ideeën uit de schouw zijn verwerkt, zodat je visueel verder kunt praten.”

Thema's

De ontwikkeling van het Marineterrein wordt toegespitst op een aantal thema's, legt Thomas uit. “Wij vinden persoonlijk dat kunst en cultuur in relatie tot innovatie nog wat onderbelicht is op dit moment. Daar zouden

graag meer op inzetten.” Nina: “Hetzelfde geldt voor innovatie – dat mag meer zichtbaar worden. Als je nu het terrein komt, heb je misschien niet meteen het gevoel dat je een innovatiedistrict oploopt. Daarnaast kijken we waar we de groenprojecten op het gebied van biodiversiteit kunnen uitbreiden. Wat het Marineterrein uniek maakt, is de aanwezigheid van Defensie. Die nabijheid is een gegeven maar ook een kans hoe je in een stedelijke omgeving naast elkaar kunt werken.”

Voor het kerstgevoel tijdens de donkere dagen is op de Voorwerf een grote kerstboom geplaatst. In samenwerking met Dock komt daar voor kinderen een kerstfeest op maandag 22 december. Heeft u nog een idee voor een kerstinitiatief? Mail dan naar info@voetstepp.nl

Kijk op www.marineterrein.nl

“Op de VOC-kade zijn we zelf al aan de slag gegaan”

Toen de gemeente vorig jaar zei geen geld te hebben voor de vergroening van Oostenburg, nam Ellen van den Berg – samen met een aantal andere buurtgenoten – zelf het initiatief. Ze begonnen met de groenvakken aan de VOC-kade.

“De aanplant op de VOC-kade is erg karig”, vertelt Ellen. “Zeker als je kijkt naar de *artist impressions*. Die lieten een groene kade zien met gevarieerde beplanting en bomen, maar uiteindelijk werden grasvelden met wat heesters. Tijdens de uitvoering is er flink gesneden in het ontwerp. En dat terwijl een prettige leefomgeving zó belangrijk is. Zeker op Oostenburg, waar veel jonge starters wonen, alleen of met z’n tweeën. De buurt biedt nog te weinig plekken waar bewoners elkaar

spontaan kunnen tegenkomen. Juist daarom is vergroening hier meer dan alleen maar ‘mooi’: het gaat ook over het creëren van ontmoetingsplekken. De VOC-kade zou zo’n verblijfsplek kunnen worden. Een plek waar je blijft hangen, even zit, iemand spreekt. Maar in de zomer wordt het met al dat beton veel te heet. Met meer groen en schaduw ontstaat niet alleen een prettige plek – het versterkt ook de sociale cohesie. Je bouwt letterlijk en figuurlijk aan een buurt.”

Guerilla gardening

Ellen en een aantal medebewoners sloegen de handen ineen. “We dachten: met wat *guerilla gardening*, bloemzaadjes en meer biodiverse beplanting komen we al een eind. We zaaiden klaprozen en stopten zeshonderd bloembollen in de grond. Een officiële toestemming hadden we niet, maar inmiddels hebben we een mede-beheerovereenkomst met de gemeente en ons bewoners en ondernemers. We doen het dus zelf, maar eerlijk: eigenlijk zijn we een veredeld onkruidplukteam”, lacht Ellen. “De plantvakken zijn elk zestig vierkante meter en veel te groot om door een handjevol vrijwilligers goed te laten onderhouden. We gaan nu kijken met

de gemeente hoe we het medebeheer toekomstbestendig kunnen organiseren.”

Toekomst

“We waren in ieder geval heel blij dat de gemeente tóch extra budget heeft gevonden om de VOC-kade opnieuw te beplanten. We zijn in gesprek over de invulling. In het voorjaar komen drie nieuwe bomen, waarschijnlijk meidoorns, die de broodnodige schaduw gaan bieden. En we zijn zélf al aan de slag te gaan met een nieuw beplantingsplan naar ontwerp van landschapsarchitect Jan Schep, met meer kleuren, biodiversiteit en wintergroen. Het wordt sowieso beter.”

Oostenburg

Het plan dat bewoners kochten

Bestaande situatie

Guerilla gardening

Nieuw plan Dubbel Groen

Van beton naar groen

Bewoner Jarcine Spaander & junior projectmanager Ditha Apsari zitten achter de metamorfose van het Zonnewendeplein. Het kale betonnen pleintje verandert straks in een aangename groene verblijfsplek.

Jarcine is initiatiefnemer van het “Oploscafé”, een bijeenkomst om ideeën te lanceren en om zorgen en klachten in de buurt samen op te lossen.

Jarcine: “Tijdens het Oploscafé in mei werd duidelijk dat de meeste onvrede ging over het ontbreken van groen, dus zijn we daarmee begonnen.”

“We hebben gekeken welke punten van het Tienpuntenplan Groen mogelijk waren en welke niet”, vult Ditha aan. “Soms kan het echt niet vanwege kabels en leidingen in de grond, of omdat de grond van iemand anders is. Ook

Extra geld voor vergroening

Uit een enquête vorig jaar onder 360 bewoners van Oostenburg scoorde groen een bedroevende 2.7 op een schaal van 10. Bewoners en Bureau Urhahn kwamen daarop met een Tienpuntenplan hoe je Oostenburg groener kan maken. Aanvankelijk had de gemeente daar geen geld voor. Gelukkig is er dit jaar extra geld gevonden om twee punten uit te voeren: het Zonnewendeplein en de VOC-kade. Petersburgjournaal sprak met de stuwende krachten achter deze vergroening.

hangende tuinen aan de bokken werd qua constructie heel lastig en te duur. Maar bij het Zonnewendeplein konden we in december

meeliften met de definitieve inrichting van Willem Parelstraat.”

Chillen

Grote vraag was hoe het Zonnewendeplein zou moeten vergroenen. Jarcine en Ditha startten een onderzoek: bewoners werden bevraagd middels een enquête. Ook zijn ze een aantal keren bij het plein gaan staan om met bewoners te spreken. Jarcine: “Dat leidde soms tot hele leuke gesprekken. Maar de meningen bleken enorm te verschillen. Zo hadden sommige bewoners helemaal geen behoefte aan planten waar je alleen maar naar kunt kijken. Die wilden een beetje kunnen chillen, met een boekje in het gras liggen of in het groen. Mensen zeiden: we hebben geen balkon, geen tuin, maar het is gewoon fijn om echt een soort verlengstuk te hebben van je woonomgeving die groen is.”

Ditha: “Veel mensen wilden bankjes om zelf te gebruiken, maar andere bewoners waren

bang voor een hangplek. Het is een afweging: ga je dingen vanuit angst niet doen of kijk je hoe je het WEL kan laten werken? Hetzelfde over honden. De een wil graag een stukje gras voor zijn hond, de ander helemaal geen gras. Het zit er nu wel in, maar als na een tijdje blijkt dat het niet werkt, kunnen we alsnog overstappen naar een andere beplanting. We werken vanuit een optimistische kijk.”

Ginkgo bomen

Aan de hand van alle reacties is een ontwerp gemaakt. “Er komen vijf bankjes, borders met verschillende beplanting en zeven extra bomen”, zegt Ditha. “Twee veldesdoorns, drie krentenboompjes en twee Ginkgo bomen, Japanse bomen vierseizoensbomen die verkleuren. De ankers komen trouwens terug. Het wordt een verblijfsplek in het groen: in ieder geval een stuk groener en mooier dan wat er nu ligt.”

Petersburg Journaal #37

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden, De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, december 2025

Dit is nummer 37 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal wil stadsdeel Centrum u op de hoogte houden van bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer verschijnt in maart 2026.

26
25

Kruispunt Kattenburgerstraat op de schop

(en inmiddels klaar)

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit journaal? Neem dan contact op met Arnold Korporaal, eindredacteur: arnoldkorporaal@icloud.com

Colofon

Het Petersburgjournaal is een uitgave van stadsdeel Centrum. Dit journaal is ook te zien op: <https://overdebrug-oostenburg.nl>

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk RaddraaierSPP, Amsterdam
Oplage 9.300

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkt en op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournaal kunnen geen rechten worden ontleend.

✕ Gemeente
✕ Amsterdam
✕

3 Er gebeurt veel in de Oosterkerk

4-5 Fiets- en voetpad Dijksgracht Oost

6 Waarom Oostenburg?

7 Hoogste punt De Oosterlingen

8 Kunst voor het Liesbeth List Huis

9 "Nu inspelen op wat je over 20 jaar wil hebben"

10-11 "Op de VOC-kade zijn we zelf al aan de slag gegaan"

10-11 Van beton naar groen